

„Szélsőjobboldal Magyarországon” című szakpolitikai műhelyvita javaslatai

A Friedrich Ebert Alapítvány és a Policy Solutions politikai elemző és tanácsadó intézet 2012. április 26-án tartott műhelybeszélgetést a **szélsőjobboldal helyzetéről Magyarországon**. A beszélgetésen politikusok, a téma szakértői, politikai elemzők és a két kezdeményező szervezet képviselői vettek részt. A megbeszélés eredményeképpen kialakult **szakmai javaslatokat** az alábbiakban összegezzük annak reményében, hogy a mindenkori kormányzat, a politikai pártok és a civil szervezetek munkájuk során hasznosítani tudják azokat.

I. Regionális pozitív diszkrimináció

- A radikális nézetek kialakulásához komoly táptalajt nyújt a társadalmi különbségek növekedése, az alsó-középosztály lecsúszásának veszélye. Jól példázza mindezt, hogy a Jobbik pont azon észak-kelet-magyarországi megyékben ért el 2010-ben 20 százalék feletti választási eredményt, amely megyék gazdasági és társadalmi lemaradása az elmúlt tíz évben tovább nőtt az országos átlaghoz képest.
- Javaslatunk szerint ezeken a területen érdemes elindítani egy „pozitív diszkriminációt”, azaz többletjuttatásokat biztosítani azon rendőrök, tanárok, orvosok és más közalkalmazottak részére, akik az észak-kelet magyarországi régióban vállalnak munkát. Ezáltal biztosíthatóvá válik, hogy az ország legveszélyeztetettebb területén egy adott szakma legjobbjai számára is megérje munkát vállalni.
- A közszolgáltatások javítása mellett regionális adó- és járulékkedvezményekkel bel- és külföldi befektetők és munkaadók számára tehető vonzóvá a régió, és ezáltal szűkíthető a térség lemaradása.

2. Demokrácia-programok

- Az elmúlt években nagykorúvá vált az első olyan generáció Magyarországon, amelyiknek semmilyen közvetlen negatív tapasztalata nincsen a totalitárius rendszerekkel, diktatúrákkal, ideológiai szélsőségekkel kapcsolatban. A demokratikus értékek, a demokrácia működése és a szélsőségek potenciális veszélyeire való oktatás ezért fontos preventív lépés lehet.

- A demokrácia programoknak a formális oktatásnak kell a részét képezniük, hogy teljes generációkhoz eljusson az ország demokratikus berendezkedéséből következő értékrend. Ugyanakkor fontos, hogy nem-formális oktatási keretekben is induljanak demokrácia-programok (tréningek, csere-programok, táborok, versenyek, külföldi utak stb.) annak érdekében, hogy ezen értékeket a fiatalok, ne kötelezően elsajátítandó „tananyagként” éljék meg.
- A fiatalok politikai szocializációját segítheti továbbá, ha – brit mintára – a középiskolások ingyenesen kapnának egy általuk választott - de nem radikális értékrendű – napilapot.

3. Közösségi programok

- A szélsőjobboldal egyik jelentős vonzereje a fiatalok körében, hogy közösségi élményt képes biztosítani. A szélsőjobboldalon az átpolitizált koncertek, rendezvények, könyvek és civil szervezetek biztosítják az összetartozás élményét, és vezetik át a szavazókat a racionális pártválasztás területéről az érzelmi választás területére. Fontos ezért, hogy a nem-szélsőséges pártok is képesek legyenek választ adni az individualizáció problémájára: közösségi programok, közösségi élmények révén nyújtsanak alternatívát a szélsőjobboldallal szemben.

4. Kompetencia-megkérdőjelezés

- Ahogy gyengül a társadalom ellenállása a szélsőséges eszmékkel szemben, úgy válik eredménytelenné a Jobbikkal való „riogatás”. A szélsőjobboldallal szemben a mérsékelt pártok úgy tudnak eredményesen fellépni, ha nem az ideológiáját, hanem a kompetenciáját kérdőjelezi meg. Azáltal, hogy a legtöbb politikai erő nem áll szóba a Jobbikkal, válasz nélkül maradnak annak szakpolitikai javaslatai, így a társadalom számára legitim megoldás lesz például a „cigányok számára fenntartott közrendvédelmi telep” vagy az Európai Unióból való kilépés.
- A szélsőségesekkel szembeni ellenszer lehet tehát, ha ugyanúgy kezeli őket a baloldal, ahogy a többi ellenfelét: a pártnak és vezető politikusainak szakmai kvalitásait kérdőjelezi meg, mutatja be a szavazóknak és teszi nevetség tárgyává.

5. Újságíró-képzés

- Nincsen jelentős tapasztalata a magyar médiának abban, hogyan kezelje a szélsőjobboldallal kapcsolatos híreket, a műsoraiba beengedje avagy karanténba zárja a szélsőséges politikusokat. A karanténba zárás sok országban alkalmazott kezelési mód, melynek előnye a szélsőségesek médiacsatornáinak szűkítése. Ugyanakkor pontosan a Jobbik sikere mutatja, hogy ez a módszer egyben erősíti az underdog hatást, vonzóvá teszi a pártot a fiatalok körében, és nem kényszeríti rá a többi pártot arra, hogy válaszokat fogalmazzon meg a Jobbik által felvetett problémákra.
- Az általunk javasolt megoldás az újságírók szakmai továbbképzése és egy újságírói etikai kódex elfogadtatása után a Jobbik beengedése a médiába. A képzés célja, hogy a riporterek elsajátítsák a külföldön már bevált módszereket a szélsőjobboldali politikusok vitakultúrájának kezelésére, érvrendszert kapjanak a populizmus ellen, és felismerjék a média felelősségét a demokratikus értékek megvédése terén.
- A mainstream médiában dolgozó újságírók etikai kódexe alkalmas lehet arra, hogy lefektesse azokat az alapelveket, melyeket a riportereknek a szélsőjobboldallal kapcsolatban be kell tartaniuk munkájuk során.

6. A mérsékelt pártok terepmunkája

- A szélsőjobboldal azért is képes a politikai piac egy jelentős mértékű részét lefedni, mert a többi párt számos társadalmi csoport esetében nincs jelen a „termékével”. A gyakorlatban mindez azt jelenti, hogy a Jobbik igen jelentős terepmunkát folytat, lakossági fórumokat tart, jelen van a helyi társadalom mindennapjaiban, öntevékeny csoportokat szervez, mialatt a többi párttal legfeljebb a médiában találkoznak a szavazók. A megoldás a kínálatbővítés, azaz a mérsékelt pártoknak is meg kell jelenniük az utóbbi időben elhanyagolt kistélepüléseken, illetve a 18-25 év közötti korosztály által látogatott rendezvényeken, ahol a Jobbik szinte monopolhelyzetben van.